

Tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng trong công tác dân vận ở Việt Nam hiện nay

Nguyễn Thị Tâm

Khoa Lý luận Chính trị, Trường Đại học Giao thông vận tải

Trải qua các thời kỳ cách mạng, Đảng ta luôn coi công tác dân vận là một trong những nhiệm vụ hàng đầu, thể hiện mối quan hệ khăng khít giữa Đảng với nhân dân, tạo thành sức mạnh to lớn chiến thắng kẻ thù, xây dựng và bảo vệ đất nước. Bên cạnh việc đạt được nhiều thành tựu to lớn trong công tác dân vận – cội nguồn sức mạnh làm nên mọi chiến thắng của cách mạng Việt Nam, thì việc thực hiện công tác này ở nước ta hiện nay vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế, thiếu sót. Điều đó đòi hỏi Đảng cần phải tiếp tục tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo đối với công tác dân vận nhất là trong điều kiện hiện nay với những diễn biến hết sức phức tạp của tình hình trong nước và thế giới.

1. Tầm quan trọng của công tác dân vận của Đảng

Công tác dân vận của Đảng có thể hiểu: là toàn bộ hoạt động của Đảng lãnh đạo các tổ chức trong hệ thống chính trị nhằm tập hợp, giáo dục, thuyết phục mọi tầng lớp nhân dân đoàn kết tiến hành thắng lợi sự nghiệp cách mạng dưới sự lãnh đạo của Đảng, củng cố mối quan hệ máu thịt giữa Đảng với Dân.

Công tác Dân vận của Đảng ta luôn chiếm một vị trí vô cùng quan trọng. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất coi trọng công tác dân vận. Người từng khẳng định: “Kinh nghiệm trong nước và các nước cho chúng ta biết: có lực lượng dân chúng việc to tát mấy, khó khăn mấy cũng làm được. Không có, thì việc gì làm cũng không xong”. Cho nên, nếu không làm tốt công tác dân vận, thì không những không phát huy được sức mạnh của toàn dân mà còn bị kẻ thù chống phá, xuyên tạc, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc; đến lúc ấy, thì dù việc nhỏ đến mấy thì cũng không thành công. Người đã khẳng định “Lực lượng của dân rất to. Việc Dân vận rất quan trọng. Dân vận kém thì việc gì cũng kém. Dân vận khéo thì việc gì cũng thành công”.

Quan triệt quan điểm của Hồ Chí Minh về tầm quan trọng của công tác dân vận đối với sự thành công của cách mạng cũng như nhận thức một cách sâu sắc rằng công tác dân vận vừa là tiền đề, vừa là động lực để xây dựng hệ thống chính trị vững mạnh, là cơ sở để tập hợp và phát huy sức mạnh của các tầng lớp nhân dân trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, Đảng ta luôn đặt công tác dân vận lên vị trí hàng đầu và coi đây là công việc cốt tử của Đảng. Trong thời kỳ đất nước đổi mới và hội nhập hôm nay thì công tác dân vận lại càng có vai trò và ý nghĩa vô cùng quan trọng.

2. Thành tựu và hạn chế của công tác dân vận trong những năm vừa qua

2.1. Thành tựu đạt được của công tác dân vận

Nhận thức được tầm quan trọng của dân vận, ngay từ khi ra đời và trải qua các thời kỳ cách mạng, Đảng ta luôn đặt công tác dân vận ở vị trí hàng đầu và coi đây là một trong những công tác quan trọng nhất của Đảng. Qua các kỳ Đại hội, Đảng Cộng sản Việt Nam đều tập trung nhấn mạnh đến tư tưởng “lấy dân làm gốc”, xây dựng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân; sự nghiệp cách mạng là của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân; công tác dân vận là nhiệm vụ có ý nghĩa chiến lược đối với sự nghiệp cách mạng của đất nước.

Nhờ những nhận thức đúng đắn đó cùng những chủ trương, đường lối kịp thời, có hiệu quả của Đảng, công tác dân vận trong thời gian qua đã đạt được nhiều thành tựu đáng ghi nhận:

+ Nội dung, phương thức lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước đối với công tác vận động nhân dân không ngừng được đổi mới phù hợp với thực tiễn phát triển đất nước trong thời kỳ mới.

+ Các chủ trương, chính sách phát triển kinh tế của Đảng, Nhà nước luôn gắn liền với việc thực hiện công bằng xã hội, bảo đảm an sinh xã hội, xóa đói, giảm nghèo nhằm không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho mọi tầng lớp nhân dân.

+ Quyền làm chủ của nhân dân ngày càng được phát huy, dân chủ ngày càng được mở rộng, nhân dân ngày càng tham gia nhiều hơn và trực tiếp hơn vào việc hoạch định mọi chủ trương, đường lối lớn của Đảng cũng như ngày càng đóng góp sức mình vào công cuộc xây dựng và phát triển đất nước.

+ Hệ thống tổ chức Mặt trận Tổ quốc, các đoàn

thể chính trị - xã hội được kiện toàn, củng cố, đổi mới phương thức hoạt động; có nhiều hình thức vận động nhân dân tích cực hơn nữa trong việc tham gia xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước trong sạch, vững mạnh...phát huy quyền và trách nhiệm làm chủ đất nước của mình. Thông qua đó, mối quan hệ giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân ngày càng gắn bó khăng khít, máu thịt và mật thiết hơn tạo nên sự đồng thuận lớn trong xã hội, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, thực hiện thắng lợi công cuộc đổi mới, sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

2.2. Hạn chế của công tác dân vận

Mặc dù đạt được nhiều thành tựu đáng ghi nhận, tuy nhiên, công tác dân vận hiện nay còn tồn tại nhiều hạn chế, yếu kém, cụ thể như:

+ Cơ chế Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, nhân dân làm chủ đã được xác định từ lâu, nhưng chưa được cụ thể hóa đầy đủ và đồng bộ thành một hệ thống quy định của luật pháp thích hợp. Trong điều kiện Đảng cầm quyền, trách nhiệm của các cơ quan nhà nước, cơ quan chính quyền trong công tác dân vận bị coi nhẹ, còn nhiều hạn chế, yếu kém, ý lại vào bộ máy hành chính và các giải pháp hành chính, coi nhẹ giải pháp tuyên truyền, vận động nhân dân; có lúc, có nơi còn “khoán trắng” cho khối Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đoàn thể chính trị - xã hội.

+ Công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng bộ máy, bố trí cán bộ làm tham mưu về công tác dân vận; cán bộ trực tiếp làm công tác vận động nhân dân của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội chưa được quan tâm thỏa đáng, chưa có quan điểm, giải pháp cụ thể, còn chấp vá, dẫn đến hạn chế tính chuyên nghiệp, chưa ngang tầm với yêu cầu tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận.

Những hạn chế, yếu kém trên của công tác dân vận trong thời gian qua đã khiến cho Đảng chưa thực sự tập hợp và phát huy được sức mạnh của mọi tầng lớp nhân dân nhằm thực hiện thắng lợi những mục tiêu của cách mạng Việt Nam trong thời đại mới. Thực tiễn đó đòi hỏi Đảng phải tiếp tục coi trọng, tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo đối với công tác dân vận trong thời kỳ mới nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả của công tác này góp phần củng cố vững chắc lòng tin của nhân dân đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc; tăng cường mối quan hệ đoàn kết gắn bó máu thịt giữa Đảng và dân; phát huy sức mạnh to lớn của toàn dân phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

3. Quan điểm chỉ đạo và giải pháp tăng cường, đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận trong thời gian tới

3.1. Quan điểm chỉ đạo đối với công tác dân vận

Nhận thức được những thành tựu cùng những hạn chế, yếu kém trong công tác dân vận thời gian vừa qua đồng thời nhận thức được tầm quan trọng của công tác này, tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận trong bối cảnh hiện nay nhất thiết cần phải quán triệt các quan điểm sau:

Thứ nhất: Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân cần được quán triệt hơn nữa trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Thứ hai: Động lực thúc đẩy phong trào quần chúng là phát huy quyền làm chủ, đáp ứng lợi ích thiết thực của nhân dân; kết hợp hài hòa các lợi ích; quyền lợi phải đi đôi với nghĩa vụ công dân; chú trọng lợi ích trực tiếp của người dân; huy động sức dân phải đi đôi với bồi dưỡng sức dân; những gì có lợi cho dân thì hết sức làm, những gì có hại cho dân thì hết sức tránh.

Thứ ba: Các hình thức tập hợp nhân dân phải đa dạng. Phải đổi mới và đa dạng hóa các hình thức vận động, tập hợp rộng rãi các giai cấp, các tầng lớp nhân dân, đồng bào các dân tộc, tôn giáo, người Việt Nam ở nước ngoài thành một khối đoàn kết, thống nhất qua đó có thể phát huy được sức mạnh của mọi tầng lớp nhân dân trong công cuộc phát triển đất nước.

Thứ tư: Công tác dân vận là trách nhiệm của Đảng, Nhà nước và các đoàn thể nhân dân. Trong đó, Đảng lãnh đạo, chính quyền tổ chức thực hiện, Mặt trận, đoàn thể làm tham mưu và nòng cốt.

Thứ năm: Phương thức lãnh đạo công tác dân vận của Đảng phải gắn liền với công tác xây dựng Đảng, Nhà nước trong sạch, vững mạnh. Mọi quan điểm, chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước phải phù hợp với lợi ích của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân. Mỗi cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức phải gương mẫu để nhân dân tin tưởng, noi theo.

3.2. Giải pháp đối với công tác dân vận

Căn cứ trên những quan điểm chỉ đạo đã nêu, cần phải đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận trong thời gian tới, cụ thể như sau:

Một là: tăng cường quán triệt, triển khai các chỉ thị, nghị quyết, quy chế, quy định về công tác dân vận nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy đảng, chính quyền và các tổ chức trong hệ thống chính trị đối với công tác dân vận, xác định rõ công tác dân vận là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, của toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta.

Hai là: đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng

về công tác dân vận, phát huy quyền làm chủ của nhân dân, giải quyết kịp thời, có hiệu quả những bức xúc, kiến nghị chính đáng của nhân dân, kịp thời thể chế hóa đường lối, chủ trương của Đảng thành chính sách, pháp luật phù hợp với thực tiễn và đáp ứng lợi ích, nguyện vọng chính đáng của nhân dân.

Ba là: tục lãnh đạo, tăng cường và đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác dân vận của các cơ quan nhà nước, thực hiện tốt quy chế công tác dân vận của hệ thống chính trị. Đẩy mạnh thực hiện chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước theo hướng xây dựng nền hành chính dân chủ, hiện đại, chuyên nghiệp, năng động, phục vụ nhân dân, hoạt động có hiệu lực, hiệu quả. Hoàn thiện thể chế hành chính dân chủ-pháp quyền, quy định rõ trách nhiệm và cơ chế giải trình của các cơ quan nhà nước; giám mạnh, bãi bỏ những thủ tục hành chính gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp. Đề cao đạo đức công vụ, trách nhiệm xã hội, siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong chỉ đạo và thực thi công vụ của cán bộ, công chức, đẩy nhanh việc áp dụng Chính phủ điện tử...

Bốn là: tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội, các hội quần chúng để tập hợp nhân dân, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội làm tham mưu và nòng cốt trong việc nắm bắt dư luận xã hội, phát huy dân chủ, năng lực trí tuệ, ý thức trách nhiệm của công dân trong thực hiện giám sát xây dựng chính quyền, xây dựng Đảng.

Năm là: tích cực đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp công tác dân vận, sát thực tiễn, phù hợp với địa bàn, từng đối tượng người dân. Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhất là đối với đồng bào dân tộc thiểu số, đồng bào tôn giáo, vùng biên giới, hải đảo. Tiếp tục đổi mới hình thức, biện pháp tuyên truyền, vận động nhân dân; kịp thời, nhạy bén nhận diện, phân loại và kiên quyết đấu tranh vạch trần bản chất, âm mưu, thủ đoạn, những quan điểm sai trái thù địch, những luận điệu xuyên tạc, bóp méo sự thật của các thế lực thù địch, cơ hội chính trị.

Sáu là: kiện toàn cơ quan dân vận, quan tâm đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ chuyên trách làm công tác dân vận. Nhận thức đúng vị trí, vai trò đội ngũ cán bộ làm công tác dân vận để có cơ chế, chính sách thu hút người có năng lực, có uy tín, kinh nghiệm làm công tác dân vận; chú trọng luân chuyển, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, sử dụng đội ngũ cán bộ làm công tác dân vận; khắc phục tình trạng đưa cán bộ phẩm chất, năng lực yếu và không có uy tín về làm công tác dân vận...

Bảy là: tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra và giám sát việc thực hiện công tác dân vận. Các tổ chức đảng từ Trung ương đến cơ sở phải đổi mới công tác lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện để nghị quyết, chỉ thị của Đảng về công tác dân vận sớm đi vào cuộc sống, có hiệu quả thiết thực. Các cơ quan đảng ở Trung ương thường xuyên phối hợp, kiểm tra, giám sát chặt chẽ quá trình triển khai thực hiện; đồng thời theo dõi, kiểm tra việc thể chế hóa các quan điểm, chủ trương của Đảng về công tác dân vận. Quan tâm nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn, giải đáp kịp thời những vấn đề thực tiễn đặt ra, nhất là về xây dựng và củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, mối quan hệ giữa Đảng với nhân dân, từ đó tham mưu với cấp có thẩm quyền ban hành các chủ trương, chính sách phù hợp.

Tóm lại muốn phát huy sức mạnh của nhân dân, phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân trong công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước nhất là trong điều kiện hiện nay, Đảng ta nhận thức sâu sắc rằng phải thực hiện cho tốt công tác dân vận - công việc cốt tử của Đảng. Tuy nhiên, thực tế thời gian qua cho thấy, công tác dân vận bên cạnh những thành tựu đạt được vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế, bất cập cần phải nhanh chóng được khắc phục. Thực tế đó đòi hỏi cần phải tiếp tục tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận trong thời gian tới với những biện pháp phù hợp, nhằm thực hiện thắng lợi những nhiệm vụ cách mạng mà thực tiễn đặt ra cho nước ta trong thời đại mới./.

Tài liệu tham khảo

Lê Văn Cường (2018), Bài giảng "Công tác tư tưởng, dân vận và kiểm tra, giám sát, kỷ luật của Đảng", Hà Nội

Đảng Cộng sản Việt Nam, Nghị quyết Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung ương khóa XI (số 25-NQ/TW) về tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận trong tình hình mới,

Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội 2016.

Phạm Văn Khánh, Tư tưởng Hồ Chí Minh về công tác dân vận, <http://www.nhandan.com.vn/chinh-tri/tin-tuc-su-kien/item/12001202-.html>.

Hồ Chí Minh, Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội 2002, tập 5

Nguyễn Thế Trung (2021), Thực hiện hiệu quả công tác dân vận theo Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, <http://www.qdnd.vn/xa-hoi/thuc-hien-hieu-qua-cong-tac-dan-van-theo-nghi-quiet-dai-hoi-xii-cua-dang-4719271>.